

Súd: Okresný súd Nové Zámky
Spisová značka: 7P/174/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4412208533
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Rajňáková
ECLI: ECLI:SK:OSNZ:2012:4412208533.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Zámky sudkyňou JUDr. Danielou Rajňákovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: T. M., nar. X.X.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: Q. M., nar. X.X.XXXX, bydlisko M., V. XX, v konaní zastúpená JUDr. Libor Hetmer, advokát so sídlom Nové Zámky, Turecká 49 a Mgr. Q. M., nar. XX.X.XXXX, bydlisko S. K. XX, v konaní zastúpený JUDr. Vladimír Servátka, advokát so sídlom Levice, ul. Pri Podlužianke 3, o návrhu matky na zrušenie striedavej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

M e n í sa Rozsudok Okresného súdu Levice č. k. 11C/253/2009-241 zo dňa 31.5.2011 v spojitosti s Rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co/216/2011-315 zo dňa 6.12.2011 v časti o úprave práv a povinností rodičov voči maloletemu dieťaťu T. M., nar. X.X.XXXX tak, že maloletá sa z v e r u j e do osobnej starostlivosti matke od 18.12.2012, ktorá ju bude zastupovať a spravovať jej majetok a otec je povinný prispievať na jej výživu vo výške 150,- eur mesačne od 18.12.2012, vždy do 15-eho dňa toho ktorého mesiaca do rúk matky.

Otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletou T. M. neobmedzene na základe dohody s maloletou.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Matka sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu návrhom podaným dňa 16.4.2012 domáhala, aby súd zrušil striedavú osobnú starostlivosť u maloletej T. M. a maloletú T. zveril do výlučnej osobnej starostlivosti matky. Otca žiadala matka zaviazat' prispievaním na výživu primeranou sumou určenou súdom od právoplatnosti rozsudku. Svoj návrh odôvodnila tým, že po rozvode rodičov bola maloletá zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Výkon striedavej starostlivosti, najmä odchádzanie maloletej T. od matky k otcovi a výkon starostlivosti u otca, maloletej vôbec nevyhovuje. Spôsobuje jej komplikácie v učení, zhoršenie vzťahu k otcovi a príslušníkom jeho domácnosti. Sústavné sťahovanie maloletej a prenášanie jej osobných vecí, učebníc a podobne spôsobuje maloletej traumy, nespavosť a precitlivosť, dieťa nevie, komu vlastne patrí. Maloletá T. je citovo veľmi naviazaná na matku, kde sa cíti dobre, cíti istotu a sústavné sa vyjadruje, že chce zostať v starostlivosti matky. Odmietla odchádzať k otcovi, pretože otec si vôbec nevytvoril podmienky pre výkon striedavej starostlivosti, ako to sľuboval na pojednávaní Krajského súdu v Nitre. Otec naďalej pracuje v nepravidelných a nočných službách. Častokrát je cez deň alebo v noci neprítomný a jeho osobu pri výkone osobnej starostlivosti nahrádza jeho družka, s ktorou má maloletá veľmi zlé vzťahy, nerozumie si s ňou, nekomunikujú spolu. V obydli otca nie sú vytvorené podmienky pre pobyt maloletej T., ktorá tam musí bývať s osemročnou dcérou družky otca, ktorá ju ruší, robí jej zle a ruší ju v učení. V domácnosti matky sa maloletá ukludní a

konsoliduje. U matky býva spolu so svojou sestrou P., ktorá bola matke zverená do osobnej starostlivosti a k sestre je veľmi citovo viazaná.

Na pojednávaniach matka uviedla, že na podanom návrhu trvá, žiada zveriť maloletú do jej osobnej starostlivosti a zaviazat' otca na platenie výživného 250,- eur mesačne od podania návrhu. Uviedla, že od posledného rozhodovania, ktoré bolo na Krajskom súde v Nitre sa zmenila situácia na strane maloletej. Otec si totiž nasťahoval do domu svoju priateľku s jej deväťročnou dcérou. Priateľka otca vyhádzala dcéru kozmetiku, povyhádzovala uteráky, zobrali jej jej posteľ aj písací stolík. Na Krajskom súde v Nitre sa už vlastne nič nedalo robiť a bolo rozhodnutie. Keď maloletá P. bola u otca na víkend, tak obidve dcéry spali na jednej úzkej posteli, pričom dcéra otcovej priateľky spala na T. posteli. Maloletá sa nemohla u otca riadne učiť, pretože maloletej B., čo je dcéra otcovej priateľky, to vadilo. Otcova priateľka týmto začala nenávidieť nie len jej staršiu, ale aj mladšiu dcéru. Matka mala s maloletou stále telefonický kontakt a keď si maloletú s otcom striedali po dvoch týždňoch, maloletá stále hľadala cestičky, ako stadiaľ uniknúť. V súčasnosti je taká situácia, že maloletá od septembra študuje na tanečnom konzervatóriu v Nitre, takže cez týždeň je na internáte. Matka uviedla, že maloletá bola na tom psychicky zle, mala veľmi zlé výsledky v škole a bol problém so zabúdaním kníh, oblečenia, pretože maloletá nevedela, kde má svoje miesto.

Matka uviedla, že je zamestnaná v riadnom pracovnom pomere, pracuje ako účtovníčka a vie si prispôbiť pracovnú dobu. Jej priemerný mesačný čistý príjem je 321,22 eura. Rodinné prídavky poberá na obe dcéry. Matka má v starostlivosti mladšiu dcéru P., ktorá má 10 rokov a je na ňu určené výživné 100,- eur mesačne, čo aj otec platí. Maloletá P. sa s otcom stretáva, nie je v tom žiadny problém. Matka býva v spoločnej domácnosti so svojim priateľom, s deťmi a s plnoletým synom priateľa. Syn jej priateľa študuje na vysokej škole a chodíva domov na víkendy. S priateľom bývajú v spoločnej domácnosti dva a pol roka. Priateľ je konateľom spoločnosti, v ktorej matka maloletej pracuje. Má minimálnu mzdu a príjem podľa obratu vo firme. Rodina býva v rodinnom dome, ktorý patrí priateľovi matky. Náklady na bývanie sú 143,- eur mesačne elektrina, plyn 160,- eur mesačne a vodu platia štvrťročne. Matka vlastní spolu s bývalým manželom dom, v ktorom v súčasnej dobe býva manžel a vysporiadanie sa rieši na súde. Matka ďalej uviedla, že vzťah maloletej k jej priateľovi a k jeho synovi je vysoko pozitívny. Jej priateľ absolvoval všetko, čo sa týka maloletej T., bol na prijímačkách v Banskej Bystrici a aj na dňoch otvorených dverí. Matka uviedla, že maloletej nakupuje oblečenie a potreby do školy a jej výdavky na maloletú od decembra do júna boli 3.009,- eur, v čom je zápisné na konzervatórium 67,- eur a skúšky 20,- eur. Na začiatku školského roka matka platila 70,37 eur za stravu a internát, učebnicu 22,- eur, prezuvky na internát 8,- eur. Otec poslal maloletej 100,- eur poštovou poukážkou.

Právny zástupca matky na záver uviedol, že podľa najnovšej judikatúry Najvyššieho súdu uverejnenej v zbierke súdnych rozhodnutí je k určeniu striedavej starostlivosti potrebný predovšetkým súhlas resp. vyjadrenie maloletého dieťaťa, ak je zodpovedanie takejto otázky jeho veku primerané. V tomto prípade sa maloleté dieťa vo veku 15 rokov naozaj konkrétne vyjadrilo, že mu striedavá starostlivosť nevyhovuje a od určenia striedavej starostlivosti má problémy v podstate tie, na ktoré poukázali v návrhu a považujú tieto skutočnosti za preukázané. Jednoznačne na strane maloletého dieťaťa došlo k zmene pomerov v zhoršení kvality jeho života, jeho psychiky, k zhoršeniu výsledkov v škole, k nesúladu vzťahov medzi partnerkou otca a maloletým dieťaťom, k zlepšeniu a zvýšeniu intenzity vzťahu s matkou a s rodinným prostredím, v ktorom žije matka. Od rozhodnutia o striedavej starostlivosti uplynul rok a toto obdobie jednoznačne preukázalo, že striedavá starostlivosť v tomto prípade nevyhovuje maloletému dieťaťu, ale slúži v jeho neprospech. Z výkonu striedavej starostlivosti zo strany rodičov vyplynulo, že otec si neplnil svoje povinnosti vo vzťahu k výžive maloletého dieťaťa, nakoľko od určenia striedavej starostlivosti v roku 2011 do septembra 2012 matka uhradila na výživu dieťaťa 3.000,- eur, od septembra do decembra výlučne len matka uhrádzala všetky náklady spojené so vzdelaním dieťaťa. Otec sa na výžive dieťaťa podieľal len minimálne a to poskytovaním stravy a vreckovým, avšak všetky dôležité životné potreby dieťaťa financovala matka. Aj týmto je preukázané, že vo výchove a výžive dieťaťa má dominantné postavenie matka, o čom sa vyjadrilo aj maloleté dieťa. Právny zástupca poukázal na to, že Okresný súd Levice Rozsudkom 11C 253/2009 zveril maloletú T. matke po rozsiahlom dokazovaní, ktoré trvalo viac ako rok na základe záverov vyplývajúcich z pedopsychiatrického znaleckého posudku a výpovede znalca. O striedavej starostlivosti Krajský súd v Nitre rozhodol na jednom pojednávaní, na striedavú starostlivosť neboli vykonané absolútne žiadne dôkazy, dokonca ani maloleté dieťa pri výsluchu na Krajskom súde v Nitre neprejavilo súhlas so striedavou starostlivosťou. Aj pri tomto výsluchu pred odvolacím súdom dieťa uviedlo, že si s matkou lepšie rozumie. Matka so striedavou starostlivosťou

nesúhlasila. Právny zástupca uviedol, že podľa platnej judikatúry už v čase vydania tohto rozhodnutia, neboli splnené hmotno-právne podmienky na striedavú starostlivosť. Výkon striedavej starostlivosti preukázal, že striedavá starostlivosť dieťa poškodzuje, slúži v jeho neprospech, o čom sa pozitívne vyjadrilo aj maloleté dieťa. Preukázalo sa, že matka zabezpečuje maloletej citové zázemie, lekársku starostlivosť a rieši všetky závažné problémy týkajúce sa dieťaťa vrátane zabezpečenia prijímacích pohovorov na školu, prijatia na školu, úhrady školného a pod.. Maloleté dieťa si veľmi dobre rozumie s partnerom matky a veľmi dobre sa cíti v domácnosti matky, kde žije spoločne so svojou sestrou. Na základe takejto závažnej zmeny pomerov na strane dieťaťa, pri preukázaní, že striedavá starostlivosť sa neosvedčila, právny zástupca navrhol návrhu na zmenu predmetného rozsudku vyhovieť, otca zaviazat' platením výživného v sume 150,- eur tak, ako o tom rozhodol Okresný súd Levice na základe rozsiahleho dokazovania.

Otec na pojednávaniach uviedol, že nesúhlasí so zrušením striedavej osobnej starostlivosti, pretože on v záujme dcéry súhlasil so striedavou starostlivosťou. Maloletá funguje úplne normálne. Keď je maloletá u neho počas dvoch týždňov samozrejme to financuje. Dáva jej vreckové 2,- eurá na deň a platí jej cestovné. Keď potrebuje do šatníka, snaží sa to riešiť a dáva jej peniaze. Nie je pravdou, že by sa o dcéru nestaral. Čo sa týka toho, že maloletá B. jej nedala spať, je to účelové tvrdenie. Priateľka otca sama povedala svojej dcére, aby išla spať do spálne a nevyrušovala T.. Je to čisté klamstvo. Čo sa týka postelí, keď prišla nová posteľ, tak sa T. zapáčila a chcela na nej spať. Maloletá P. využíva každú možnosť, aby bola s otcom. Keď sa dá, tak po ňu príde každý víkend. Maloletá T. vyrastala v dome, v ktorom otec býva a je s ním spätá aj v súčasnej dobe. Problém nastal, keď sa jeho priateľka nastahovala do domácnosti. Otec sa snaží s maloletou komunikovať, vysvetliť jej to, že ona je tá prvá, ale vzhľadom na jej vek vznikajú problémy. Vzťah maloletej a jeho priateľky je korektný. Maloletá si robí aj tak svoje veci. V súčasnej dobe je maloletá na internáte a víkendy bude tráviť u matky aj u otca, aby videla aj jednu aj druhú rodinu. Otec potvrdil, že poslal maloletej 100,- eur a že peniaze má použiť na školu.

Otec je zamestnaný v riadnom pracovnom pomere a priemerne zarobí 820,- eur mesačne. Býva v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou a jej dcérou, ktorá má 8 rokov. Bývajú v rodinnom dome, ktorý vlastní s bývalou manželkou a zatiaľ nie je vysporiadaný. Priateľka otca zarobí okolo 400,- eur. Otec uviedol, že neslúži nočné služby, môže mať maximálne dve služby do polnoci do mesiaca. Môže to byť väčšinou v sobotu a v nedeľu. Otec ďalej uviedol, že striedavá osobná starostlivosť bola určená spravodlivo a je ochotný sa dohodnúť s matkou maloletej. Jeho názor je, že matka si musí s maloletou rozumieť a vo všetkom jej vyhovieť, len aby dosiahla svoje.

Právny zástupca otca na záver uviedol, že by začal poznámkou, ktorú vyslovil právny zástupca navrhovateľky a zdôraznil, že odvolací súd v Nitre nemal pri vyslovení rozsudku o stanovení striedavej starostlivosti o maloletú T. splnené hmotno-právne podmienky, aby vyjadril tento svoj právny názor. Prečo právny zástupca odporkyne nevyužil mimoriadny opravný prostriedok, ktorý bol k dispozícii a už v apríli 2012 podal návrh na Okresný súd Nové Zámky na zmenu rozsudku krajského súdu. Právny zástupca zdôraznil, že navrhovateľ neuviedol jediný meritórny dôvod, resp. zmenu pomerov, ktoré by odôvodnili zmenu tohto rozsudku odvolacieho súdu. Odvolací súd vyslovil názor, že tvrdený nesúhlas matky vyjadroval iba jej záujmy, v žiadnom prípade záujmy dieťaťa. Navrhovateľka neuviedla žiadne dôvody, ktoré by boli tak závažné, aby nebolo možné zveriť dieťa do striedavej starostlivosti. Matka neprihliadala na pranie maloletej T.. Keďže tento rozsudok, ktorý zohľadňoval dokazovanie vykonané na prvostupňovom súde, ako aj na názor kolízneho opatrovníka, neuspokojoval záujmy matky, nie maloletej T.. Snažila sa umelo vytvárať situáciu, ako keby v rodine odporcu dochádzalo k zlej komunikácii medzi priateľkou odporcu a ňou. Právny zástupca upozornil na skutočnosť, že je potrebné nielen skúmať vyjadrenie maloletej T., ale treba skúmať aj všetky okolnosti, ako vlastne prebieha táto striedavá starostlivosť. Minulý týždeň mala byť T. v starostlivosti navrhovateľky, ale vyslovila želanie, aby bola v starostlivosti otca. Urobili si výlet. Vyjadrila želanie, aby navštívili oslavy Mikuláša v Leviciach so svojou sestrou B.. Nevieme, či to máme vnímať, ako nevoľu kontaktu konkrétne s odporcom a resp. aj jeho družkou. Výpoveď maloletej T., ktorá bola pomerne obsiahla, mohla dať súdu jeden jediný dôkaz, dôkaz myslenia maloletej T., jej názory, ktoré ako právny zástupca zdôraznil, nemusia byť v záujme jej samotnej. Maloletá T. je v pubertálnom veku. Ak matka dieťaťa povie, idem na diskotéku, dieťaťu to bude vyhovovať, ale nebude to v jej záujme. Maloletá T. potrebuje aj otcovský vzor, keďže konaním matky bola o kompletnú rodinu ochudobnená a tiež nie je správne, že sa hovorí o novej rodine odporcu a nehovorí sa o novej rodine navrhovateľky. V každej rodine prebieha komunikácia, ktorá nemusí byť vždy

priateľská a je potrebné trvať na tom, ak sa nevyhovuje v niečom želaniu pubertálneho dieťaťa, ktoré je na svoj vek už vyspelé, tak nie je možné to chápať, že odmietnutie nie je v jej záujme. Matka dieťaťa konaním, keď maloletú T. nechala v starostlivosti odporcu a opustila túto rodinu, je odsúdeniahodné konanie a preto trvajú na zamietnutí tohto návrhu v plnom rozsahu. Právny zástupca zdôraznil, že bola opakovane použitá argumentácia, ako keby výživné a všetky finančné potreby zabezpečovala matka, čo je klamstvo. Je to účelová lož a treba ju vyvrátiť alebo vysvetliť. Z tohto dôvodu žiadal zamietnuť návrh v plnom rozsahu.

Kolízna opatrovníčka k veci uviedla, by sa chcela vyjadriť k záujmu maloletej a nie k záujmu rodičov, najmä finančných prostriedkov, ktoré sú nad záujmom maloletej. Maloletá sa sama vyjadrila, že nevidí problém v styku s rodičmi, či už s matkou alebo s otcom. Vedia sa dohodnúť. Ako hlavný dôvod tohto pojednávania uviedla skôr problém financií alebo finančných prostriedkov, ktoré cíti ako tlak z jednej aj druhej strany. Je veľmi smutné, s apelovaním na oboch rodičov, že maloletá sa vyjadrila, že sa teší na internát, kedy má od všetkého pokoj. Taktiež sa vyjadrila, že akokoľvek rozhodne súd, naďalej bude navštevovať otca, starých rodičov, tráviť čas s matkou, nevidí v tom žiadnu zmenu. Kolízna opatrovníčka si myslí, že tieto finančné nezhody medzi rodičmi veľmi zle vplyvajú na maloletú a preto sa prikláňa k názoru, ktorý maloletá sama vyslovila, že by chcela byť zverená matke a sama rozhodovať o tom, kedy pôjde k otcovi, starým rodičom, kde bude tráviť prázdniny a kedy a s kým, čo aj funguje. Kolízna opatrovníčka navrhla, aby bola zrušená striedavá osobná starostlivosť a maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný k plneniu vyživovacej povinnosti.

Súd na pojednávaní vypočul maloletú, ktorá uviedla, že bývala u otca a mamy striedavo. Asi jeden rok to fungovalo. Najprv bývali len s otcom sami dvaja. Neskôr sa dopyčula, že sa k nim prisťahuje otcova priateľka, ktorá sa aj prisťahovala asi pred pol rokom spolu so svojou dcérou B.. Priateľka otca sa volá J.. S otcovou priateľkou si veľmi nesadli, ani s jej dcérou. Ony majú celkom iný štýl života a otec sa už tiež zmenil na ich štýl. Otcova priateľka má výhrady voči maloletej, že sa jej nepozdraví a tak podobnej a vôbec sa spolu nerozprávajú. Maloletá uviedla, že počas týždňa je na internáte a víkendy strávi striedavo buď u otca alebo u mamy, chodíva k starkým z matkinej aj otcovej strany. Vychádza to rôzne, dakedy striedavo, dakedy nie. Jej sestra P. sa s otcom stretáva podľa toho, ako chce. Ona skôr vychádza s otcovou priateľkou a tiež dobre vychádza aj s dcérou otcovej priateľky B.. Maloletá uviedla, že vie, čo je striedavá starostlivosť, ale vníma to tak, že je u mamy a chodí k otcovi, kedy chce. Myslí si, že striedavá starostlivosť nie je dobrá. Je lepšie, keď bude u jedného rodiča a kedy si povie, tak pôjde k druhému. Samozrejme naďalej plánuje chodiť k starým rodičom aj z jednej aj z druhej strany aj k otcovi tak, ako ich doteraz navštevovala. Maloletá uviedla, že vzťah k priateľke otca je zlý. Zo začiatku to bolo v pohode, ale potom to bolo zlé, keď sa prisťahovala k otcovi. Maloletá uviedla, že je rada, že sa o otca niekto stará, ale myslí si, že si s otcovou priateľkou vadia vzájomne. Priateľ matky sa volá H., volá ho H. a vychádza s ním dobre. Úplne normálne sa s ním rozpráva. Má veľkú farmu, kde chová prasiatka. So synom priateľa matky vychádza dobre, ako s kamarátom. Maloletá uviedla, že u mamy sa cíti lepšie, lebo tam nie je J.. Chcela by bývať u matky a čo sa týka prázdnin, by sa chcela rozhodnúť, či bude týždeň u otca, alebo striedavo u neho a u mamy. Maloletá si myslí, že rodičia na ňu vôbec neberú ohľad. Je rada, že je celý týždeň na internáte. Tento víkend napríklad pôjde k otcovi, pretože bude policajný Mikuláš v jeho robote. Idú tam aj so sestrou, pretože tam už roky chodia. Ďalší víkend bude u mamy a na ďalší víkend ide k starkej z matkinej strany. Maloletá si myslí, že najväčší problém sú peniaze. Školné rodičia platili na polovicu, aj internát a za knižky, ktoré platila postupne, jej dávala peniaze mama. Vreckové na týždeň dostáva okolo 15,- až 20,- eur, keď má nabalené dosť jedla. Otec jej tiež dáva vreckové a tiež jej nabalí jesť. U matky sa cíti lepšie, u otca sa tak dobre necíti, ale samozrejme k otcovi bude chodiť aj naďalej.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, výsluchom maloletej, rodným listom maloletej, rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 11C 253/2009-241 zo dňa 31.5.2011, rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 6Co 216/2011-315 zo dňa 6.12.2011, správou zo psychologického vyšetrenia zo dňa 14.4.2012, potvrdením o príjme matky, potvrdenie o príjme priateľa matky, potvrdeniami o príjme otca, potvrdením o príjme priateľky otca, správou zo Základnej školy Levice, správou zo šetrenia pomerov u matky z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, správou zo šetrenia pomerov u otca z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, správou z poradensko-psychologického procesu z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, oznámením Súkromného konzervatória v Nitre, ďalšími ku spisu pripojenými dokladmi a takto vykonaným dokazovaním zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

Rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 11C 253/2009-241 zo dňa 3.5.2011 súd manželstvo účastníkov konania rozviedol. Na čas po rozvode zveril maloletú T. a maloletú P. do osobnej starostlivosti matky a otca zaviazal prispievať na výživu maloletej T. 140,- eur mesačne a na výživu maloletej P. 100,- eur mesačne od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Nitre č. k. 6Co 216/2011-315 zo dňa 6.12.2011 zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že maloletú T. zveril do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov tak, že matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú každý mesiac v čase od 1. dňa kalendárneho mesiaca od 18.00 hodiny do 16. dňa kalendárneho mesiaca do 18.00 hodiny a otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú každý mesiac v čase od 16. dňa kalendárneho mesiaca od 18.00 hodiny do 1. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca do 18.00 hodiny. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov, výživné na maloletú T. nebolo určené. V tom čase mal otec priemerný zárobok 841,79 eura a matka mala priemerný zárobok 273,15 eur.

Zo správy z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky zo šetrenia pomerov u matky mal súd preukázané, že matka žije v spoločnej domácnosti s dvoma maloletými deťmi T. a P., druhom H. L. a jeho dospelým synom J. L.. Rodina obýva štvorizbový rodinný dom s kuchyňou a príslušenstvom, ktorý je vo vlastníctve H. L.. Maloletá T. a P. majú v domácnosti spoločnú izbu, v ktorej sa nachádzajú dve lôžka na spanie, dva písacie stolíky, dva počítače a skrine na šatstvo. V domácnosti mali obe deti k dispozícii dostatok ošatenia, hygienických potrieb i školských pomôcok. Dospelý J. má svoju vlastnú izbu, študuje na vysokej škole a do domáceho prostredia chodí len počas víkendov. Domácnosť bola udržiavaná, zariadená moderným nábytkom, okolie domu čisté a upravené. V podpivničenej časti domu sú štyri miestnosti, ktoré slúžia ako posilňovňa, herňa, kancelária a garáž. Matka uviedla, že obe dcéry sa u nej v domácnosti cítia dobre a vzájomné vzťahy medzi členmi rodiny hodnotí ako vyhovujúce.

Zo správy z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice zo šetrenia pomerov u otca mal súd preukázané, že otec býva v trojizbovom rodinnom dome s kuchyňou a príslušenstvom, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov M.. Jedná sa o starší rodinný dom, ktorý je kompletne zrekonštruovaný, domácnosť je vkusne zariadená, udržiavaná v čistote. V spoločnej domácnosti s otcom býva jeho priateľka J. C. a jej dcéra B. C.. Maloletá T. navštevuje Súkromné konzervatórium v Nitre, počas týždňa býva na internáte. Otec uhrádza výdavky spojené so školou 100,- eur mesačne. Maloletá je zdravá a podľa vyjadrenia otca, nie sú s dcérou žiadne vážnejšie výchovné problémy. S dcérou P. sú v pravidelnom kontakte a to každý víkend v domácnosti otca, prípadne každý druhý víkend. Na výživu maloletej P. prispieva 100,- eur mesačne. Taktiež prispieva pomimo, nakupuje jej darčeky v čase sviatkov, Vianoc, spolu nakupujú v Tesco a keď je v domácnosti otca, dáva jej vreckové. Podľa vyjadrenia otca striedavá osobná starostlivosť funguje a otec uviedol, že vzťahy medzi ním a deťmi sú maximálne pozitívne, taktiež vzťahy medzi deťmi a jeho priateľkou a jej dcérou sú dobré. Otec uviedol, že sa chce rovnakou mierou podieľať na výchove maloletej T.. Nie je pravdou, že by T. nemala dobrý vzťah s jeho priateľkou. Zo začiatku síce na ňu žiarlila, keď sa prisťahovala do ich domácnosti, ale teraz je všetko v poriadku. Keď sú deti v otcovej domácnosti, voľný čas trávia spoločne.

Zo správy zo Základnej školy Levice mal súd preukázané, že maloletá T. M. bola v školskom roku 2011/2012 žiačkou deviateho ročníka ich školy. Vymeškané hodiny v prvom polroku mala 57, v druhom polroku mala 111 hodín. Správanie mala veľmi dobré, v kolektíve bola obľúbená. Chodila do športovej triedy. Prvý polrok školského roka bývala v Leviciach a dochádzku do školy mala dobrú. Starali sa o ňu obaja rodičia. Po presťahovaní do Šurian s matkou, už vymeškala z dôvodu choroby, ale aj väčšej vzdialenosti do školy. Na rodičovské združenia chodila matka a otec sa tiež zaujímal o dcéru. Navštívil triedneho učiteľa.

Z oznámenia Súkromného konzervatória v Nitre zo dňa 3.12.2012 mal súd preukázané, že súhrn výdavkov spojených so štúdiom maloletej je 130,- eur, v čom je zahrnutá kniha anglického jazyka 22,- eur, kniha francúzskeho jazyka 10,- eur, ZRPŠ 33,- eur, sukňa na ľudový tanec 15,- eur a školské akcie 50,- eur.

Zo správy z psychologického vyšetrenia od PhDr. Kataríny Šubovej, psychológa zo dňa 14.4.2012 mal súd preukázané, že psychologička vzhľadom k zistenej vysoko pozitívnej citovej atmosféry u matky a negatívnej atmosféry u otca, odporučila zväziť vhodnosť striedavej výchovy.

Zo správy z poradensko-psychologického procesu z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky zo dňa 10.10.2012 mal súd preukázané, že obaja rodičia prezentovali pozitívny citový vzťah k maloletým deťom, poznajú ich potreby a majú potenciál k ich napĺňaniu. Z konzultácie s maloletou T. vyplynulo, že prevažnú časť času trávi na internáte a víkendy na základe dohody s rodičmi, podľa vlastného uváženia u jedného z nich prípadne u starých rodičov. Internátna škola okrem vzdelávania jej garantuje aj možnosť, aby nebola konfrontovaná konfliktnými vzťahmi medzi rodičmi. Maloletá má pozitívny citový vzťah k obojmu rodičom, pričom vzťah k matke je o niečo intenzívnejší a dôvernejší ako k otcovi. Napäté vzťahy sú zaznamenané vo vzťahu k otcovej priateľke a jej dcére, vníma ich ako otcovu novú rodinu, v ktorej si ona nevie nájsť svoje miesto. Zo záveru správy mal súd preukázané, že komunikácia rodičov ohľadne starostlivosti o maloletú viazne a obaja rodičia zotrvávajú na svojich pôvodných návrhoch.

Podľa § 36 odsek 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 odsek 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 odsek 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa § 24 odsek 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodičia dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvoma rodičmi.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností, alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 43 odsek 1 Zákona o rodine, maloleté dieťa, ktoré je schopné s ohľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť vyjadriť samostatne svoj názor, má právo vyjadrovať ho slobodne vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. V konaniach, v ktorých sa rozhoduje o veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, má maloleté dieťa právo byť vypočuté. Názoru maloletého dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa článku 12 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne

vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že od rozhodnutia Okresného súdu Levice resp. Krajského súdu v Nitre sa zmenili pomery na strane maloletého dieťaťa i na strane rodičov. Zmena pomerov na strane dieťaťa je v tom, že maloletá ukončila základnú školu a začala študovať na Súkromnom konzervatóriu v Nitre. Počas týždňa sa zdržiava na internáte a domov vlastne chodíva len na víkendy. Zmena pomerov na strane otca je v tom, že v súčasnej dobe býva v spoločnej domácnosti so svojou priateľkou a s jej dcérou. V čase pôvodného rozhodovania priateľka otca spolu so svojou dcérou k nemu chodila len na víkendy. Šetrením pomerov na strane oboch rodičov mal súd preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené riadne podmienky na výchovu maloletej. Z výpovede maloletej, ktorá vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť sa jednoznačne vyjadrila, mal súd preukázané, že v súčasnej dobe chce bývať u matky a naďalej udržiavať pravidelné kontakty s otcom. Uviedla, že cez týždeň je na internáte, kde je vlastne rada a nemusí riešiť konflikt rodičov. Víkendy trávi striedavo u mamy alebo u otca, chodíva aj k starým rodičom z oboch strán. Jednoznačne uviedla, že s otcovou priateľkou nevychádzajú dobre, nemá dobrý vzťah ani k dcére otcovej priateľky a uviedla, že sa spolu nerozprávajú. Naopak s priateľom matky dobre vychádza, rozpráva sa s ním úplne normálne a dobre vychádza aj s jeho synom. Sama maloletá uviedla, že rodičia neberú vôbec na ňu ohľad. U otca sa necíti tak dobre, ako u matky, ale bude sa s ním naďalej stretávať počas víkendov podľa vlastného uváženia.

Otec maloletého dieťaťa má záujem o striedavú osobnú starostlivosť. Matka s touto starostlivosťou nesúhlasí. Súd preto musel skúmať, či by striedavá osobná starostlivosť bola v záujme maloletého dieťaťa. Pojem „záujem maloletého dieťaťa“ slovenský právny poriadok nedefinuje. Podľa názoru súdu je záujmom maloletého dieťaťa riadne zabezpečenie biologických, psychologických a sociálnych potrieb maloletého dieťaťa, zároveň stabilita výchovného prostredia s prihliadnutím na vek maloletého dieťaťa. Základnými biologickými potrebami dieťaťa je zabezpečenie stravy, ošatenia, bývania a zdravotnej starostlivosti pre maloleté dieťa. Je nepochybné, že tieto potreby vedia maloletej poskytnúť obidvaja rodičia. Stabilita výchovného prostredia je podľa názoru súdu rovnako v záujme maloletého dieťaťa. Súd mal preukázané, že striedavá osobná starostlivosť by nebola v záujme maloletého dieťaťa. Významným predpokladom striedavej osobnej starostlivosti je aj schopnosť rodičov navzájom komunikovať. V danom prípade je táto komunikácia narušená. Psychologickým záujmom maloletého dieťaťa je aj skutočnosť, že súd (vzhľadom na vek maloletej) akceptuje pri rozhodovaní o určení rodičovských práv a povinností k dieťaťu aj jeho názor. Je nepochybné, že názor 15 ročného dieťaťa je potrebné akceptovať. Ak slovenský právny poriadok na jednej strane považuje 14 ročné deti za trestne zodpovedné, je potrebné deťom starším ako 14 rokov priznať právo vyjadriť sa k tomu, akým spôsobom chcú žiť, za situácie, keď ich rodičia nežijú spolu. Takéto dieťa navyše nemožno nútiť, aby sa stretávalo s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti proti vôli dieťaťa. Podľa slovenského právneho poriadku (Občiansky zákonník, Zákon o rodine) maloleté dieťa nie je v konaní o úprave práv a povinností rodičov k nemu objektom, ale subjektom práva - ako subjekt právnych vzťahov je procesne zastúpené kolíznym opatrovníkom.

Maloletá v konaní vyjadrila jasne svoju vôľu a súd na jej názor prihliadol. Naplnil tým nepochybne záujem maloletého dieťaťa v časti jeho psychologických potrieb (potreba akceptovania názoru dieťaťa). Vyššie citované ustanovenia dohovoru o právach dieťaťa o tejto problematike hovoria veľmi jasne.

Súd v tomto prípade rozhodol o zrušení striedavej osobnej starostlivosti u maloletej, ktorá vzhľadom na svoj vek uviedla, že nechce byť v striedavej osobnej starostlivosti, chce byť u matky a zároveň sa chce stretávať aj s otcom. Závažnou zmenou pomerov, teda tým, že sa k otcovi nasťahovala jeho priateľka aj s dcérou, sa zmenila situácia a maloletá sa cíti lepšie u matky.

Podľa § 62 odsek 1, 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 odsek 4, 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Z potvrdenia o príjme matky mal súd preukázané, že matka je zamestnaná v riadnom pracovnom pomere a jej priemerný mesačný čistý príjem je 321,22 eura. Priateľ matky je súkromný podnikateľ a jeho priemerný príjem je 296,09 eura. Z potvrdenia o príjme otca mal súd preukázané, že otec je zamestnaný v riadnom pracovnom pomere jeho priemerný mesačný čistý príjem je 824,87 eura. Príjem priateľky otca je 542,- eur v hrubom.

O výživnom súd rozhodol v súlade s vyššie citovanými ustanoveniami Zákona o rodine tak, že zaviazal otca na platenie výživného v sume 150,- eur mesačne od 18.12.2012. Podľa názoru súdu otec zo svojho priemerného mesačného čistého zárobku vo výške 824,87 eura môže prispievať na výživu svojej dcéry, ktorá má 15 rokov, uvedenou výškou výživného. Ak otec zaplatí zo svojho priemerného mesačného čistého príjmu 824,87 eura výživné vo výške 150,- eur, zostane mu ešte 674,87 eura, čo je o 480,29 eura viac ako je jeho životné minimum podľa zákona. Životné minimum na jednu plnoletú fyzickú osobu podľa zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení je 194,58 eura. Po zaplatení výživného zostane otcovi ešte dostatočne vysoká suma na pokrytie svojej výživy, zaplatenie svojich výdavkov, zaplatenie výživného na dcéru P. vo výške 100,- eur a nebude dotknutá jeho životná úroveň. Súd pri rozhodovaní o výške výživného zohľadnil aj príjem matky, v tejto súvislosti je však potrebné uviesť, že matka okrem pravidelného financovania potrieb maloletej sa na jej výžive podieľa a bude podieľať aj osobnou starostlivosťou. Uvedená výška výživného zodpovedá odôvodneným potrebám maloletej a tiež príjmovým možnostiam a schopnostiam otca. Súd pri výške výživného zohľadnil skutočnosť, že otec prispieva maloletej aj nad rámec výživného. Súd zveril maloletú do osobnej starostlivosti matky od 18.12.2012, teda od vyhlásenia rozsudku, vzhľadom k tomu, že v konaní mal preukázané, že maloletá bola doteraz striedavo u otca aj u matky a aj náklady na maloletú boli uhrádzané striedavo oboma rodičmi.

Súd určil, že otec sa bude s maloletou stretávať neobmedzene po vzájomnej dohode s maloletou. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že maloletá je dostatočne vyspelá na to, aby mohla sama zvážiť, kedy sa chce s otcom stretnúť. Právo otca na stretávanie sa s maloletou nemôže byť nadradené právu maloletej na usporiadanie si vlastného života. Aj v súčasnej dobe prebieha stretávanie sa otca s maloletou na základe ich vzájomnej dohody, kedy maloletá víkendy trávi podľa jej uváženia buď u matky, otca a tiež aj u starých rodičov.

Súd preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 odsek 1 písmeno a) Občianskeho súdneho poriadku, pretože ide o konanie vo veci starostlivosti o maloletého, ktoré konanie možno začať i bez návrhu a v takomto konaní žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Nitre v 3 vyhotoveniach.

Podľa § 205 Občianskeho súdneho poriadku v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 odsek 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne

zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Podľa § 42 odsek 3 Občianskeho súdneho poriadku, pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Rozsudok zaväzujúci na plnenie výživného je predbežne vykonateľný a lehota na plnenie plynie odo dňa jeho doručenia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.